

Ժաննա ՄԻԴՈՅԱՆ
Անուշ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ
Հայաստանի պետական
տնտեսագիտական համալսարան

ՀԱՄԱՑԱՆՑԱՅԻՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՄԱՆ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԳՐԱՎՈՐ ԵՎ ԲԱՆԱՎՈՐ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՄԱՆ ԱՅԼ ՁԵՎԵՐԻՑ

Սույն հոդվածում քննարկվում է համացանցային հաղորդակցության լեզուն, որը լեզվի գոյության ավանդական ձևերի հիման վրա, դարձել է նոր լեզվաբանական միավոր: Ժամանակակից համացանցով հաղորդակցության մեջ իրացվում են բանավոր և գրավոր խոսքի շատ հատկանիշներ, որոնք պայմաններ են ստեղծում լեզվի գոյության բանավոր և գրավոր ձևերի հիբրիդացման և նոր՝ հիբրիդային ձևի առաջացման համար: Այսպիսով, կարելի է փաստել, որ համացանցում հաղորդակցվողների կողմից կիրառվող խոսքն ունի իրեն բնորոշ գծերը՝ ներառելով խոսքի բանավոր և գրավոր ձևերի առանձնահատկությունները:

Բանալի բառեր. համացանցային լեզվաբանություն, համակարգչով միջնորդավորված հաղորդակցություն, վիրտուալ խոսույթ, վիրտուալ միջավայր, գրավոր և բանավոր հաղորդակցություն/խոսք, համացանցի ժանր, գերտեքստ, գծային տեքստ, համաժամանակյա/տարժամանակյա

Ներկայումս համացանցով հաղորդակցությունն իրենից ներկայացնում է ոչ միայն հաղորդակցության նոր կապուղի, այլև սոցիալ-մշակութային միջավայր, որն իր հետքն է թողնում համացանցում փոխգործակցության բոլոր գործոնների վրա, ներառյալ նաև լեզուն, որը հաղորդակցության հիմնական միջոց է, մտքերի և գգացմունքների արտահայտման գործիք: Հաղորդակցության նոր միջոցների ի հայտ գալը հանգեցրել է հաղորդակցական գործընթացի կառուցվածքի և բնույթի փոփոխության, որն անխուսափելիորեն արտահայտվում է մասնակիցների խոսքային վարքագծի մեջ: Արդի համընդհանուր հաղորդակցությունների դարաշրջանում համացանցով հաղորդակցությունն ամենաշատ տարածումն ունի: Այն ներառում է խոսքի տարատեսակ մեթոդներ և հաղորդակցության ձևաչափեր: Աստիճանաբար հաղորդակցության այդ տեսակը դառնում է մեր ժամանակների խորհրդանիշը:

Համացանցով հաղորդակցության առանձնահատկություններից են իրական և վիրտուալ միջավայրերում հաղորդակցությունները, որոնք կազմում են խոսութային տիրույթը՝ հաղորդակցման միավորների ամբողջությունը, այսինքն՝ ավարտված և անավարտ, կարճ և երկար, գրավոր և բանավոր, երկխոսության և մենախոսության արտահայտությունները /Кондрашов, 2004/:

Խոսույթ եզրը սկսել է լայնորեն կիրառվել 20-րդ դարի 70-ական թթ.: Խոսույթը խոսք է, լեզվական գործունեության գործընթաց, խոսելու եղանակ: Լեզվաբանության մեջ «խոսույթ» գիտաբան իմաստով մոտ է «տեքստ» հասկացությանը, սակայն դրանով ընդգծվում է ժամանակի մեջ զարգացող

հաղորդակցության խոսքային բնույթը, իսկ տեքստն ընկալվում է իբրև անշարժ օբյեկտ, լեզվական գործունեության արդյունք /Merriam-Webster Online, URL: <http://www.merriamwebster.com/>:

Միասնական տեսակետ չկա նաև վիրտուալ խոսույթի վերաբերյալ, որն ի հայտ է եկել համակարգչային տեխնիկայի զարգացման արդյունքում: Խոսույթի առումով, համակարգչային հաղորդակցությունը ներառում է նկարագրություն և հաղորդում, հաստատում և հիմնավորում, փաստարկում և ապացուցում, այսինքն՝ խոսքի գիտական և այլ ոճերի բոլոր տերմինաբանական հատկանիշները:

Այսպիսով, ելնելով վերը արված խոսույթի ընդհանուր սահմանումից՝ վիրտուալ խոսույթը կարելի է սահմանել որպես արհեստականորեն ստեղծված հաղորդակցական տիրույթի մեջ իրացվող տեքստերի ամբողջություն, որը ենթադրում է վիրտուալ հաղորդակցվողների ինտերակտիվ հաղորդակցություն:

Լինելով արհեստականորեն ստեղծված հաղորդակցության միջավայր՝ վիրտուալ խոսույթն, ըստ էության, պայմանական է և չունի ժամանակի և տարածության սահմանափակում: Նույն պահին աշխարհի ցանկացած կետից երկու և ավելի զրուցակիցների հաղորդակցվելու հնարավորությունը չեզոքացնում է պետական, ազգային, տնտեսական, քաղաքական և մշակութային սահմանները:

Համացանցն էլեկտրոնային, գլոբալ և ինտերակտիվ հատկություններով օժտված միջավայր է, և այդ հատկություններից յուրաքանչյուրն իր նշանակությունն ու կարևորությունն ունի այն ներկայացնող լեզվի համար /Crystal, 2009: 26/: Մինչև համացանցի կիրառության մեջ մտնելը հաղորդակցությունն իրականացվում էր երկու ձևով՝ գրավոր և բանավոր, որոնք գտնվում են բարդ միասնության մեջ և գործնականում հավասարապես կարևոր նշանակություն ունեն: Հաղորդակցության իրականացման ընթացքում ակնհայտ է դառնում այդ երկու ձևերի փոխկապակցվածությունը: Ցանկացած գրավոր տեքստ կարող է հնչել, այսինքն՝ բարձրաձայն կարդացվել, իսկ բանավոր տեքստերը կարող են գրառվել տեխնիկական միջոցների օգնությամբ:

Նորագույն տեխնոլոգիաների զարգացումը հաղորդակցման նոր ձևերի (համացանցային կամ էլեկտրոնային հաղորդակցումը, համակարգչով միջնորդավորված հաղորդակցումը, համացանցային հաղորդակցման տարատեսակ ժանրերը, հեռախոսային խոսակցությունները, ռադիոհաղորդումները փեյջերի և ինքնապատասխանիչի միջոցով, նամակները, էլեկտրոնային փոստի միջոցով հաղորդակցումը և այլն) առաջացման հիմք հանդիսացավ: Համացանցով հաղորդակցության յուրահատկություններից է ոչ միայն համակարգչով միջնորդավորվածությունը, այլև մարդ-համակարգիչ անմիջական հաղորդակցության փաստը, որը գլխավոր տարբերությունն է հաղորդակցության գրավոր և բանավոր ձևերից: Միջնորդավորված գրավոր հաղորդակցությունը մինչև վերջին ժամանակներս իրականացվում էր առավելապես գրավոր մենախոսության ձևով և արտահայտվում ստանդարտ տեքստերով: Սակայն համացանցով միջնորդավորված հաղորդակցությունն առավել հաճախ ար-

տահայտվում է հաղորդակցման ոչ մենախոսական տեսակներով և բնութագրվում բազմաստիճան կառուցվածքով:

Վիրտուալ իրականությունը նույնպես ստեղծվում է տեքստերի միջոցով և, ի տարբերություն ավանդական գրավոր տեքստի, վիրտուալ աշխարհում իրական մարդիկ են, որոնք իրականում շփվում են միմյանց հետ: Այդ հաղորդակցական միջավայրում մարդը ստեղծում է տեղեկատվություն, գիտելիք, որը ներկայացվում է յուրահատուկ, վառ լեզվական ձևավորում ունեցող տեքստերի միջոցով:

Վիրտուալ միջավայրում տեքստային հիմքը կազմում է արտաբերվող խոսքը՝ գրավոր տեքստի որոշակի գծերի միավորմամբ, եզրերի, գրական խոսքի, խոսելաձևի, մասնագիտական, խոսակցական բառապաշարի, բարբառային արտահայտությունների լայն օգտագործմամբ: Գրավոր խոսքը դառնում է շփման գերակայող միջոց և, բացի հաղորդագրության տեքստից, աչքի է ընկնում նաև տարբեր մետատեքստային նշաններով: Գրավոր հաղորդակցությունը փոխանցում է տեղեկատվությունը սխեմաների, պատկերների, նկարների և լուսանկարների միջոցով:

Վիրտուալ հաղորդակցության պայմաններում տեղեկատվությունը փոխանակվում է ոչ միայն տեքստերի, այլև տարբեր պատկերների ձևով: Չարգացած է մուլտիմեդիայի ոլորտը, այսինքն՝ տեսողական և հնչյունային պատկերների մուտքը, որոնք վերարտադրվում են օգտագործողի պահանջով՝ էականորեն փոխելով տեքստի ավանդական պատկերացումները:

Այսպիսով, վիրտուալ հաղորդակցությունն արտահայտվում է բանավոր, գրավոր և պատկերային ձևերով, այսինքն՝ իրենից ներկայացնում է կրեոլիզացված տեքստ: Կրեոլիզացված տեքստ ասելով՝ հասկանում ենք տեղեկատվության փոխանցման խոսքային և ոչ խոսքային (պատկերային) միջոցներ: Հաղորդակցության միջանկյալության հետևանքով նշանային տարբերը ձեռք են բերում հատուկ նշանակություն և ձևավորում ընդհանուր տեսողական, կառուցվածքային, իմաստային և գործառությանին ամբողջություն, որն ունենում է գործաբանական ազդեցություն հասցեատիրոջ վրա: Խոսքի գոյության ձևն ուշադրության է արժանի նաև համացանցով միջնորդավորված հաղորդակցության գործընթացում, քանի որ հաղորդակցվողների խոսքն ամրագրվում է գրաֆիկական եղանակով, այսինքն՝ գրի է առնվում: Այդ է պատճառը, որ համացանցից օգտվողները ցանցային հաղորդակցության առավելություններից մեկը համարում են նոր նամակագրական ժանրի ձևավորումը, և դրա հետ կապված՝ ընդգծում են գրավոր խոսքի իրացման ժամանակ մտքերի հստակ և պարզ շարադրման անհրաժեշտությունը: Սակայն այդ տեսակետն այնքան էլ ընդունելի չէ, քանի որ խոսքի գրավոր և բանավոր ձևերը սահմանազատվում են նաև տարաբնույթ իրացման մեխանիզմներով և գործառության հանգամանքներով /Лутовинова, 2004/:

Իսկապես, եթե հիմք ընդունենք խոսքի ամրագրման փաստը, ապա պետք է գրավոր խոսքը համարենք համացանցով հաղորդակցության հիմքը, քանի որ այդ հաղորդակցությունը ենթադրում է միջնորդավորվածություն գրավոր

խորհրդանիշների միջոցով և հաղորդակցվողների միջև տարածության առկայություն: Բացի դրանից, նշվածը հաստատվում է նաև հիպերտեքստի առկայությամբ, այսինքն՝ տեքստային տեղեկատվության ներկայացմամբ, երբ համացանցում ընթերցողները կարողանում են տեղաշարժվել ոչ գծային եղանակով, քանի որ բանավոր խոսքը գծային է: Հենց գրավոր խոսքում են հնարավոր ցանկացած տեսակի հստակեցնող բնույթի հղումներ՝ առանց ընդհատելու տեղեկատվությունը փոխանցողի միտքը, քանի որ տեղեկատվության փոխանցողն ու ստացողը կտրված են միմյանցից ժամանակի առումով, իսկ տեղեկատվությունը փոխանցողի կողմից ստեղծված տեքստը տեղեկատվությունն ստացողի կողմից ընթերցման ժամանակ արդեն ավարտված է և այլևս չի վերափոխվում:

Տարբեր խոսքի միջոցների տեխնիկական առանձնահատկություններից ելնելով՝ համացանցից յուրաքանչյուր օգտվող հնարավորություն ունի խմբագրել սեփական հաղորդագրությունները դրանք տեղեկատվությունն ստացողին ուղարկելուց առաջ, այսինքն՝ կարող է իրականացնել իր կողմից օգտագործված լեզվական միջոցների գիտակցական վերլուծություն: Բանավոր խոսքում, երբ խոսքի ձևավորման գործընթացը տեղի է ունենում մտածելու գործընթացին զուգահեռ, նման բան հնարավոր չէ: Այդուհանդերձ, համացանցով հաղորդակցության խոսքային բաղկացուցչի այլ մասերը թույլ չեն տալիս համացանցից օգտվողների խոսքը վերագրել խոսքի գրավոր ձևին: Այդ առումով, առաջին հերթին, ուշադրության է արժանի համացանցում փոխգործակցության մասնակիցների կողմից ուղղագրական կանոնների պարզ արտահայտված անտեսումը: Համացանցից շատ օգտվողներ բառերը գրում են այնպես, ինչպես դրանք արտասանվում են: Նախադասության առաջին բառերը կամ հատուկ անունները հաճախ գրվում են փոքրատառերով: Բացի այդ, որոշ բառերի գրաֆիկական ձևերը հաղորդակցվողների կողմից հատուկ մոտեցվում են դրանց հնչյունային ձևերին՝ հիշեցնելով ավելի շատ բառի տառադարձություն: Առավել հաճախ նման ձևերը կիրառվում են ակնթարթային հաղորդակցությունների ժամանակ (օրինակ՝ «ICQ» կամ «Chat»-ի ժանրով), այսինքն՝ առցանց ռեժիմով, երբ տեղեկատվություն փոխանցողի հաղորդագրություններն անմիջապես ընդունվում են տեղեկատվություն ստացողի կողմից: Սակայն նշված երևույթին կարելի է հանդիպել նաև հաղորդակցության ոչ համաժամանակյա ձևերում՝ ֆորում, բլոգ, էլեկտրոնային նամակ:

Պետք է նկատել, որ համացանցով հաղորդակցության ժամանակ ուղղագրության կանոնների խախտումներն ինչ-որ հաղորդակցական նորմի խախտում չեն համարվում և չեն ընկալվում որպես անհարգալից վերաբերմունք գրուցակցի նկատմամբ: Չնայած այն հանգամանքին, որ համացանցով հաղորդակցության ժամանակ հաղորդակցվողների տեքստերը գրավոր ամրագրվում են, համացանցից օգտվողների կողմից առցանց հաղորդակցությունն ընկալվում է որպես գրույց, ոչ թե նամակ: Հետևաբար նրանք փորձում են այդ տեքստերը մոտեցնել գրույցի համար կիրառվող բանավոր ձևին: Բացի

այդ, այստեղ կարելի է խոսել նաև հաղորդակցվողների ժամանակի և ջանքերի խնայողության մասին /Бергельсон, 2002: 58/:

Չմայած համացանցով հաղորդակցության ժամանակ, ի տարբերություն բանավոր հաղորդակցության, հաղորդակցվողները հնարավորություն են ունենում հաղորդագրությունն ուղարկելուց առաջ ուղղել դրանում առկա սխալները, նրանք հազվադեպ են օգտվում այդ հնարավորությունից: Եթե ինչ-որ ուղղումներ արվում են, ապա միայն այն դեպքում, երբ սխալները փոխում են արտահայտության իմաստը, և միայն այն բանից հետո, երբ հաղորդագրությունն արդեն ստացվել և ընթերցվել է հասցեատիրոջ կողմից:

Փաստորեն, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացումը հանգեցրել է խոսքի փոխանցման նոր ձևի առաջացմանը, որը համատեղում է նախկինում գոյություն ունեցող ձևերի հատկանիշները /Аврамова, 2010/: Եթե նախկինում խոսքի փոխանցման կապուղիները սերտորեն փոխկապակցված էին լեզվի գոյության հիմնական ձևերի (բանավոր, որը բնական կապի միջոց է և խոսքի փոխանցման անմիջական կապուղի, և գրավոր, որն արհեստական կապի միջոց է և խոսքի փոխանցման միջնորդավորված կապուղի) հետ, ապա 21-րդ դարի սկզբին, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացման հետ կապված, կապուղիների այդպիսի հստակ տարանջատումը դարձավ անհնար: Էլեկտրոնային հաղորդակցությունը փոխգործակցության սկզբունքորեն նոր ձև է, որի հետազոտման համար անհրաժեշտ է այն հարաբերակցել արդեն գոյություն ունեցող ձևերի հետ և դրա հիման վրա սահմանազատել հաղորդակցման այդ նոր տեսակը: Համացանցով հաղորդակցման ձևը կապված է թե՛ բանավոր, թե՛ գրավոր խոսքի հետ:

Որոշ հեղինակներ համացանցի լեզուն անվանում են գրավոր խոսք /Elmer-Dewitt, 1994: 66-67/, իսկ տարժամանակյա առցանց գրույցների ուսումնասիրությունների որոշ հեղինակներ կարծում են, որ էլեկտրոնային խոսույթը գրավոր է, որը հաճախ կարողում են այնպես, ինչպես կխոսեին, այսինքն՝ գրի է առնվում բանավոր խոսքը /Boyd, 1997: 2/: Բանավոր հաղորդակցման ժամանակ օգտագործվում են լսողական, իսկ գրավոր հաղորդակցման ժամանակ տեսողական միջոցները: Տեղեկատվության փոխանցման միջոցների տարբերակումն սկզբունքայնորեն կարևոր ազդեցություն ունի գրավոր և բանավոր հաղորդակցման գործընթացի վրա: Բանավոր հաղորդակցման ժամանակ մտքերի ընկալումը կատարվում է համաժամանակյա, իսկ գրավոր հաղորդակցման ժամանակ՝ տարժամանակյա: Դրա հետ մեկտեղ, գրավոր հաղորդակցման գործընթացի արագությունը մի քանի անգամ ցածր է բանավոր հաղորդակցման գործընթացից, իսկ գրավոր մտքերի ընթերցման արագությունը մի քանի անգամ բարձր է բանավոր խոսքն արտաբերելուց, քանի որ վերջինս իրականացվում է ընդհատումներով և ուղեկցվում է դադարներով: Հանդես գալով որպես հաղորդակցման միջոց՝ համացանցը մեծ ազդեցություն է գործում հաղորդակցման գործընթացի վրա: Այնուամենայնիվ, այն՝ որպես հաղորդակցման տեխնիկական միջոց, չի կարող վերափոխափոխվել բուն հաղորդակցության էությունը: Ըստ հետազոտող Ե. Ա. Չենսկայայի՝ անհրա-

Ժեշտություն չկա տեխնիկական միջոցի հիման վրա առանձնացնել խոսքի ինքնուրույն տեսակներ: Սակայն, ինչպես նշեցինք, հաղորդակցության նոր ոլորտ հանդիսացող համացանցն իսկապես մեծ չափով ազդեցություն ունի հաղորդակցվողների լեզվի վրա: Կարելի է պնդել, որ այդ փոփոխությունները հիմք են տալիս, բացի բանավոր և գրավոր ձևերից, խոսել հաղորդակցության երրորդ ձևի երևան գալու մասին: Պետք է նշել, որ համացանցում հաղորդակցվողների լեզվում սկզբունքային առանձնահատկություններ չկան: Համացանցի լեզվում իրացվում են խոսքի ինչպես բանավոր, այնպես էլ գրավոր ձևերի հատկանիշները /տե՛ս Пуњько, 2009: 59-63/: Այսպիսով, համացանցում հաղորդակցության իրականացման հանգամանքները խոսքի նոր ձևի երևան գալու նախապայմաններն են:

Այսօր ձևավորվել է նոր էլեկտրոնային հաղորդակցական միջավայր, որտեղ միախառնվում են խոսքի բանավոր և գրավոր ձևերը՝ տարբեր ժանրային և ոճական ուղղվածությամբ: Երևան է եկել լեզվական փոխազդակցության նոր ձև՝ գրավոր խոսակցական լեզու: Այսօր գոյություն չունեն էլեկտրոնային հաղորդակցության ոլորտում լեզվական միջոցների օգտագործման հստակ նորմեր /Михайлов <http://www.russian.slavica.org/article3841.html/>: Համացանցով հաղորդակցությունը գրավոր խոսքի հետ կապում է, առաջին հերթին, ֆիզիկական մարմնավորումը: Դա հանգեցնում է ավելի բարդ շարահյուսական կառույցների օգտագործման և շարադրանքի կապակցվածության:

Չնայած խոսքի ծրագրի գրավոր ձևով իրացմանը՝ համացանցով հաղորդակցության մեջ ի հայտ են գալիս բանավոր խոսքի առանձնահատկությունները, բանավոր տեքստ-խոսակցությունների հատկանիշները: Լեզվի պատմության տարբեր ժամանակաշրջաններում խոսքի բանավոր և գրավոր ձևերի միջև գոյություն են ունեցել տարբեր հարաբերություններ, որոնց յուրահատկությունը լեզվի զարգացման ժամանակակից փուլում, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների տարածման հետևանքով, արտահայտվում է հաղորդակցության սկզբունքորեն նոր տեսակի առաջացման մեջ: Բացի խոսքի բանավոր և գրավոր ձևերից, արդեն կարելի է խոսել **էլեկտրոնային գրվածքի**՝ որպես խոսքի երրորդ ձևի մասին /Collot, Belmore, 1996; Yates, 1996/: Հաղորդակցման այդ նոր ձևն ունի միմյանց բացառող երկու հատկանիշ՝ գրաֆիկական ձևը և ինքնաբերականությունը: Դա թույլ է տալիս եզրակացնել, որ էլեկտրոնային հաղորդակցությունը լեզվի իրացման երրորդ, հատուկ ձևն է, որը կիրառություն է գտնում հիբրիդային հաղորդակցության կապուղու միջոցով: Այն խոսքի փոխանցման արհեստական, միջնորդավորված կամ անուղղակի կապուղի է, որը, սակայն, բնութագրվում է ինքնաբերականությամբ, տեքստի կազմակերպման անկայունությամբ, որոնք բնորոշ են խոսքի փոխանցման ուղղակի կապուղուն /Сорокина, 2011: 26-30/:

Նկատվում է համացանցով հաղորդակցության բոլոր ժանրերի տեքստերի խոսակցականության աստիճանի շարունակական աճ, որն արտահայտվում է հաղորդակցվողների կողմից ոչ գրական, խոսակցական լեզվի, տեղական բարբառների տարրերի, պարզ լեզվական կառուցվածքների կիրառմամբ,

սխալների, հաճախակի կրկնողությունների, գրվածքների հնչյունականացման թույլատրելիությամբ, որոնք գրավոր խոսքին հաղորդում են բանավոր խոսքին հատուկ գծեր: Նշված գործոնները համացանցով հաղորդակցության մեջ բանավոր խոսքի գերակայման կայուն միտում են ձևավորում:

Հաղորդակցման ձևերի միմյանց հետ հատվելը նոր երևույթ չէ. այն հաճախ տեղի է ունենում նաև ոչ պաշտոնական, կենցաղային ոլորտում հաղորդակցության (օրինակ՝ ոչ պաշտոնական նամակագրությունը) ժամանակ: Սակայն այդ երևույթների հիման վրա հաղորդակցության երրորդ ձևի առանձնացման համար նախապայմաններ չկային, քանի որ դրանք մեծ տարածում չունեին և հաճախ պայմանավորված էին հաղորդակցության օբյեկտիվ խոչընդոտների հետ: Այնուամենայնիվ, նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ի հայտ գալու հետ մեկտեղ՝ իրավիճակը փոխվեց: Համացանցում իրացվում է հաղորդակցության երկու ավանդական ձևերի տարրերի միասնությունը ոչ թե առանձին ժանրերում կամ տեքստերում, այլ, ընդհանուր առմամբ, ամբողջ համացանցում:

Վերը նշվածի հիման վրա՝ նպատակահարմար ենք համարում առանձնացնել խոսքի երրորդ ձևը՝ բանավոր-գրավոր, որը պետք է գոյություն ունենա ոչ միայն համացանցում, քանի որ այն ընդհանրապես հաղորդակցության ձև է, ոչ թե նախատեսված է դրա առանձին տեսակների համար: Սակայն այն սերտորեն կապված է համացանցի հետ, քանի որ վերջինիս գոյությունը հիմք է տալիս խոսելու հաղորդակցման այդ ձևի ինքնուրույնության մասին: Այդուհանդերձ, բանավոր-գրավոր տեքստերը պետք է գոյություն ունենան նաև համացանցից դուրս, և հնարավոր է, որ մոտ ապագայում լայն տարածքում ստանան՝ կապված թվային տեխնոլոգիաների ազդեցության աստիճանական մեծացման հետ:

Ընդհանուր առմամբ, համացանցով հաղորդակցության տարբեր ժանրերում լեզվի գոյության բանավոր և գրավոր ձևերի սերտ փոխգործակցությունը կարելի է բնութագրել որպես լեզվի գոյության նոր ձևի ձևավորման գործընթաց, որն իր մեջ ներառում է լեզվի գոյության թե՛ բանավոր, թե՛ գրավոր ձևերի հատկանիշները, սակայն, դրանով հանդերձ, բանավոր խոսքի գերակայման հստակ միտում է նկատվում:

Փաստորեն, համացանցից օգտվողների խոսքի յուրահատկությունները վկայում են այն մասին, որ այն չի կարելի համարել ավանդական իմաստով գրավոր խոսք: Սակայն չի կարելի նաև պնդել, որ համացանցում մենք գործ ունենք միայն բանավոր խոսքի գրավոր ամրագրման հետ, քանի որ համացանցով հաղորդակցությանը բնորոշ գրավոր խոսքի առանձնահատկությունները ցույց են տալիս, որ խոսքի այդ ձևը չի կարող համարվել ամբողջությամբ բանավոր:

Այսպիսով, կարելի է փաստել, որ համացանցում հաղորդակցվողների կողմից կիրառվող խոսքն ունի իրեն բնորոշ գծերը՝ ներառելով խոսքի բանավոր և գրավոր ձևերի առանձնահատկությունները:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Аврамова С. А. Дискурс в сети Интернет // *Новый канал речевого порождения* // Электронный ресурс: <http://bukvi.ru> (25.10.2010)
2. Бергельсон М.Б. Языковые аспекты виртуальной коммуникации // *Вестник московского университета. Лингвистика и межкультурная коммуникация*, 2002, № 1,.
3. Кондрашов П. Е. Компьютерный дискурс (социолингвистический аспект). Дисс. канд. ... филол. наук. Краснодар, 2004.
4. Лутовинова О.В. Интернет как новая устно-письменная система коммуникации // Электронный ресурс: ftp://194.226.213.129/text/loutovinova_11_71_58_65.pdf
5. Михайлов С.Н. Жанровая специфика электронной коммуникации // Электронный ресурс: <http://www.russian.slavica.org/article3841.html>
6. Пунько К.В. Общение в интернете как новая форма речи // *Проблемы филологии глазами молодых исследователей*. Материалы конференции студентов, аспирантов и молодых ученых филологического факультета (апрель, 2009). Пермь, 2009.
7. Сорокина Т.А. Специфика реализации речи в интернет-пространстве // *Известия Саратовского ун-та*, 11, Сер. Филология, Журналистика, вып. 1, 2011.
8. Collot M., Belmore N. *Electronic Language // A New Variety of English. Communication. Linguistic, Social and Cross-Cultural Perspective*. Amsterdam: John Benjamins Publishing, 1996.
9. Crystal D. *Language and the Internet*. Cambridge: Cambridge University Press, 2009.
10. Yates S. T. *Oral and Written Linguistic Aspects of Computer Conferencing: A Corpus-Based Study // Communication: Linguistic, Social and Cross-Cultural Perspective*. Amsterdam: John Benjamins Publishing, 1996.

Ж. МИДОЯН, А. ХАЧАТРЯН – *Различия между интернет-общением и другими видами устной и письменной речи*. – Целью данной статьи является рассмотрение языка интернет общения, который стал новой языковой разновидностью, сформировавшейся на основе существующего стардарта. В современном интернет общении используются свойства устной и письменной речи, которые обуславливают формирование новой гибридной формы языка. Вместе с тем в интернете формируется новый вид коммуникации, который значительно отличается от устного и письменного форм дискурса.

Ключевые слова: интернет лингвистика, компьютерно-опосредованная коммуникация, виртуальный дискурс, виртуальная среда, устная и письменная коммуникация, мультимедия, интернет-жанры, гипертекст, линейный текст, синхронный/асинхронный

Zh. MIDOYAN, A. KHACHATRYAN – *The Differences between Netspeak and Other Forms of Written and Oral Communication.* – In this paper an attempt is made to discuss netspeak (introduced by D. Crystal; *the words, abbreviations, etc. that people use when communicating on the Internet*), which has become a new linguistic variety on the basis of its standard counterpart. The language of the Internet constitutes a new hybrid form of language, which draws upon features of both spoken and written language in order to form a new variety of language which is best suited to communicate within the demands of the new medium. Therefore, the Internet has permitted language to evolve a new medium of communication, different in fundamental respects from traditional oral and written forms of discourse.

Key words: Internet linguistics, Internet-mediated communication (IMC), virtual discourse, virtual environment, written and oral communication/speech, multimedia, internet genres, hypertext, linear text, synchronous/asynchronous